

STRUCTURA POR 2021-2027 – REGIUNEA CENTRU

Sinteză POR Centru 2021-2027

Nr. crt.	Axă prioritară	Obiectiv specific (OS)	Tipuri operațiuni	Categoriile beneficiari	Buget propus (euro) - FEDR	Buget total (FEDR + BS) euro
1	O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă	a (i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	<p><u>Acțiunea 1: Dezvoltarea structurilor CDI (cercetare-dezvoltare-inovare) și TT (transfer tehnologic) în folosul întreprinderilor</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea capacităților publice de CDI și TT - susținerea dezvoltării activității de CDI concomitent cu modernizarea capacităților publice de CDI și înființarea de unele noi. Se finanțează activități și servicii de CDI, sprijin pentru incubare tehnologică, pentru spin offs și start-up-uri inovative, construcția și modernizarea tehnologică a infrastructurilor de CDI și TT publice, pe baza abordării strategice regionale. Dezvoltarea capacităților private de CDI de la nivelul întreprinderilor - Se susțin proiecte de CDI în companii și cooperarea între companii, în special între cele mari și IMM. Obiectiv secundar este susținerea modernizării / edificării de infrastructuri de CDI în cadrul companiilor din Regiune, care au sau doresc să dezvolte activități de CDI. <p><u>Acțiunea 2: Dezvoltarea conexiunilor și sinergiilor, crearea de rețele între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și sectorul învățământului superior, integrarea în rețele de inovare și cunoaștere, în relație cu sectoarele / ariile de specializare inteligentă regionale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Participarea IMM-urilor și organizațiilor de CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare Clustere inovative - Sunt susținute activitatea clusterelor (crearea de rețele, cooperarea, schimbul de experiență și activitățile ale grupurilor de inovare, inclusiv între întreprinderi, organizații de cercetare și autorități publice; informare, comunicare și studii) și investiții în modernizarea / înființarea de infrastructuri de inovare de care să beneficieze membrii clusterului <p><u>Acțiunea 3: Întreprinderi inovative pentru o regiune inovativă</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Trecerea de la idee la piață - susține ciclul de inovare în entitățile de inovare prin facilitarea valorificării inițiativelor și transformarea lor în bunuri și servicii inovative gata de comercializare și utilizare. Nivelurile de maturitate tehnologică timpurie sunt susținute în măsura în care corespund unei necesități identificate în Strategia de specializare inteligentă Centru, prin mecanismul de descoperire antreprenorială. <p>În acest cadru este prevăzut un Instrument financiar de tip Equity pentru start-up-uri inovative (buget FEDR alocat 6 milioane de euro)</p>	Entități de cercetare dezvoltare inovare publice și private, Universități, Entități de transfer tehnologic, UAT, IMM-uri, întreprinderi mari, start-up-uri ONG, Clustere Parteneriate între aceste entități	82.156.981	96.655.272

		<ul style="list-style-type: none"> Parteneriate pentru inovare inclusiv sprijinirea transferului tehnologic la nivel de companii. Este ținută cooperarea directă între actori pentru dezvoltarea și implementarea de inovații la nivel de companii, precum și pentru transferul de cunoaștere și / sau de tehnologie. Este prevăzută și susținerea conceptului de co-creație prin inovare deschisă <p>Acțiunile propuse vor avea și o abordare integrată cu activități aferente obiectiv specific OS a (iv)</p> <p>Intervențiile realizate vor trebui să se adreseze domeniilor de specializare inteligentă de la nivel regional</p>			
a (iii) Intensificarea creșterii și competitivității IMM-urilor, crearea de locuri de muncă în IMM, inclusiv investiții productive	<p><u>Acțiunea 1(4): Creșterea IMM prin investiții, modernizare industrială, avans tehnologic și o economie regională sustenabilă</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Investiții tehnologice în IMM <p>Pe această componentă am prevăzut un instrument financiar de tipul împrumut cu grant sub formă de primă de capital, pentru care am alocat un buget indicativ de 25.000.000 euro (FEDR)</p> <ul style="list-style-type: none"> Susținerea Scale up pentru start-up-uri și microintreprinderi <p><u>Acțiunea 2 (5): Structuri de sprijin pentru dezvoltare IMM</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Investiții în incubatoare și acceleratoare de afaceri Investiții în Parcuri industriale în domeniile de specializare inteligentă <p>Activități complementare care vizează dezvoltarea competențelor ca parte a proiectelor dezvoltate</p>	IMM-uri, Start-up-uri, microintreprinderi Universități, clustere, entități administrator ale structurilor suport pentru afaceri UAT Parteneriate	139.784.630	164.452.506	
a (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	<p><u>Acțiunile vizate prin OS a(iv) sunt următoarele:</u></p> <p>Acțiuni orizontale asociate operațiunilor finanțate din OS a (i) și OS a (iii):</p> <ul style="list-style-type: none"> Instruire specifică pentru angajații implicați direct în proiectele cu componentă de investiții finanțate prin OS a(i) și OS a(iii) Creșterea capacității echipelor implicate din entitățile de cercetare și inovare sprijinite prin OS a(i) de a valorifica pentru piața stocului de cunoaștere existent și generat Creșterea capacității actorilor regionali sprijiniți prin OS a(i) (entități de CDI, Universități, companii) de a coopera în generarea de cunoaștere și inovare Creșterea și susținerea capacității clusterelor de inovare, incubatoarelor, acceleratoarelor și parcurilor industriale finanțate în cadrul OS a(i) și OS a(iii) de a furniza servicii specializate pentru IMM-uri, grupuri de IMM-uri și firmele incubate, inclusiv dezvoltarea de abilități avansate pentru specializare inteligentă și tranziție industrială Creșterea capacității entităților de transfer tehnologic susținute prin OS a(i) de a furniza servicii specializate pentru companii Susținerea entităților regionale să participe în comunități de cunoaștere 		8.049.696	9.470.231	

			<ul style="list-style-type: none"> Acțiuni orientate spre creșterea capacității actorilor regionali, prin intermediul Agenției de Inovare înțelegând ca centru de competențe. <p>Tot în cadrul OS a iv vom avea o intervenție pentru accesul la instruire, în special up-skilling și reskilling, pentru angajații din IMM-uri, pentru acele companii care nu vor primi finanțare în cadrul OS a i și OS a iii (nou introdusă, la recomandarea COM)</p>			
		Total			229.991.307	270.578.008
2	O regiune digitală	a (ii) Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	<p><u>Acțiunea 1 Comunități digitale pentru o regiune inteligentă cu două suboperațiuni:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> susținerea dezvoltării de soluții digitale pentru serviciile publice locale <p>Se adresează administrațiilor locale și județene și sprijină dezvoltarea, testarea și pilotarea de aplicații de e-guvernare sau servicii digitale noi sau semnificativ îmbunătățite. Digitalizarea generală și/sau implementarea sistemelor sau soluțiilor IT în administrația publică, nu fac obiectul intervențiilor acestei priorități. Este necesar ca rezultatele obținute să ofere deschidere spre interoperabilitate și în linie cu principiile de securitate cibernetică.</p> <ul style="list-style-type: none"> Platformă regională pilot de open innovation în domeniul smart-city – proiect strategic regional. <p><u>Acțiunea 2 Întreprinderi digitale pentru o economie avansată - sectoarele de specializare inteligentă:</u></p> <p>Sprijinirea digitalizării IMM-urilor prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> investiții pentru servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a IMM-urilor, adoptarea tehnologiilor și a instrumentelor digitale care conduc la inovarea modelului de afaceri 	UAT, parteneriate între UAT, Parteneriate UAT – organizații private (antreprenori, ONG), IMM-uri	41.579.459	48.917.011
					26.713.727	31.427.914
		a (iv)	Complementare OS a (ii) <ul style="list-style-type: none"> Instruirea personalului din companii în vederea îmbunătățirii utilizării instrumentelor digitale finanțate din OS (ii); 		498.776	586.795
		Total			68.791.962	80.931.720
3	O regiune cu comunități prietenoase cu mediul	b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	<p>Renovarea moderată și sau aprofundată a fondului construit regional prin creșterea performanței și eficienței energetice a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale din Regiunea Centru, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră de la nivel regional</p> <p><u>Operațiuni</u> cu caracter orientativ:</p> <ul style="list-style-type: none"> sprijin în vederea asigurării/ îmbunătățirii eficienței energetice și creșterea performanței energetice a clădirilor rezidențiale (22) din Regiunea Centru și, ca parte a proiectelor, vor fi sprijinite măsuri ce contribuie la creșterea ponderii de surse regenerabile, inclusiv biomasa în consumul de energie al acestor clădiri (sprijinul acordat pt. creșterea SRE vor fi complementare investiției principale și vor viza măsuri de eficiență energetică pură; investițiile în bioenergie vor fi însoțite de măsuri de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici atunci când biomasa este arsă, în special de particule în suspensie și nu subminează 	UAT urban pentru rezidențial și public UAT rural și județean pentru public Parteneriate între UAT, inclusiv UAT judet Autorități publice centrale cu clădiri publice la nivel regional	101.617.000 din care:	119.549.412 din care:
					25.000.000	29.411.765

		<p>respectarea standardelor de calitate a aerului stabilite de Directiva 2008/50/UE) precum și alte măsuri auxiliare (protecția împotriva incendiilor, accesibilitatea, consolidare structurală etc), complementare investiției de bază și care asigură durabilitatea, siguranța în exploatare și funcționalitatea clădirilor după reabilitarea energetică. Măsurile auxiliare vor fi realizate în strictă concordanță cu nevoile clădirilor și vor fi plafonate la maxim 15% din valoarea investiției de bază. Pentru adoptarea unui comportament responsabil față de consumul de energie, proiectele pot include acțiuni de conștientizare adresate consumatorilor/beneficiarilor finali;</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprijin în vederea asigurării/ îmbunătățirii eficienței energetice și creșterea performanței energetice a clădirilor publice din Regiunea Centru, inclusiv a clădirilor identificate ca monumente istorice și, ca parte a proiectelor, măsuri ce contribuie la creșterea de surse regenerabile, inclusiv biomasa în consumul de energie al acestor clădiri (sprijinul acordat pt. creșterea SRE vor fi complementare investiției principale și vor viza măsuri de eficiență energetică pură; investițiile în bioenergie vor fi însoțite de măsuri de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici atunci când biomasa este arsă, în special de particule în suspensie și nu subminează respectarea standardelor de calitate a aerului stabilite de Directiva 2008/50/UE). De asemenea, ca parte a proiectelor vor fi sprijinite măsuri auxiliare investiției de bază (ex. consolidarea structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate ori alte intervenții ce asigură durabilitatea, siguranța în exploatare și funcționalitatea clădirilor după reabilitarea energetică cum ar fi, protecția împotriva incendiilor, accesibilitatea etc.) Măsurile auxiliare investiției de bază vor fi realizate în strictă corelare cu nevoile clădirilor și vor fi plafonate la maxim 15% din valoarea investiției de bază. • măsuri ce vizează întărirea capacității administrative a autorităților publice pentru dezvoltarea de proiecte care vizează "deep renovation" pe eficiență energetică prin dezvoltarea de ghiduri și soluții de bune practici etc. și elaborarea de strategii pentru eficiență energetică (ex. strategii de reducere a emisiilor de GES), ca parte a proiectelor <p>Se propun două instrumente financiare după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Un instrument financiar, cu o alocare totală de 6 milioane euro FEDR (rezultată din defalcarea alocării pe 041), pentru renovarea moderată a clădirilor rezidențiale aflate în cele șase municipii reședință de județ din Regiunea Centru, altele decât cele aflate în proprietatea unor grupuri dezavantajate/ cu funcționalitate socială. b. Un instrument financiar combinat cu grant, în valoare de 15 milioane euro FEDR, pentru proiectele complexe ce vizează reabilitarea energetică a clădirilor publice cu consum ridicat de energie, performanțe scăzute și deficiențe structurale majore (spitale, palate administrative identificate ca monumentele istorice și/sau alte clădiri publice deținute de APL/ parteneriate între acestea) 	Parteneriat UAT – asociații de locatari Parteneriate cu alte instituții publice locale sau centrale	76.617.000	90.137.647
--	--	---	--	------------	------------

		b (vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	<p>În vederea îmbunătățirii protecției naturii și a infrastructurii verzi și/sau albastre din mediul urban regional și inclusiv revitalizarea acestor zone, fără a fi exhaustive, vor fi finanțate următoarele tipuri de activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intervenții ce vizează crearea și sau extinderea coridoarelor verzi la nivelul zonelor urbane și care contribuie la creșterea rezilienței și sustenabilității zonelor urbane din Regiunea Centru • Intervenții ce contribuie la conservarea biodiversității urbane prin amenajări de maluri în zonele urbane • Construcția/modernizarea/ extinderea spațiilor verzi, așa cum sunt ele definite în legislația în vigoare (parcuri, păduri urbane, grădini urbane) din zonele urbane/ zonele urbane funcționale din Regiunea Centru și, ca parte a proiectelor, în limita a 10% din valoarea proiectelor, activități auxiliare ce asigură buna funcționare a acestor spații (alei, trasee pentru biciclete, mobilier urban confecționat din materiale prietenoase cu mediu etc) și inovații tehnologice de tipul soluțiilor bazate pe natură ori soluții care contribuie la buna gestionare a spațiilor verzi existente sau nou-construite și care permit reducerea amprente ecologice a componentei antropice și au impact pozitiv asupra biodiversității urbane din Regiunea Centru, contribuind la îmbunătățirea condițiilor de viață la nivel regional • Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din interiorul zonelor urbane ale Regiunii Centru transformarea lor în spații verzi și pregătirea pentru alte utilizări • Creșterea capacității autorităților locale prin susținerea de: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Activități de planificare, elaborare de planuri/strategii/studii teritoriale la nivel de UAT/ZUF/ZM, în baza planurilor urbanistice locale, care să identifice nevoile unei zone și investițiile necesare pentru conservarea biodiversității urbane și sau dezvoltarea infrastructurii verzi/albastre – ca parte a proiectelor promovate și în corelare cu SIDU ▪ Activități de animare și conștientizare a populației privind protejarea naturii și biodiversității în zonele urbane ca parte a proiectelor promovate 	UAT de tip urban UAT din zona urbană funcțională / zonă metropolitană, Parteneriate între UAT, inclusiv UAT județ și alte instituții publice centrale sai/sau locale ADI	97.098.250	114.233.235
		Total			198.715.250	233.782.647
4	O regiune cu mobilitate urbana durabila	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	<p><u>Operațiuni orientative:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dezvoltarea infrastructurii urbane curate:</i> dezvoltarea unor culoare de mobilitate urbană durabilă, respectiv infrastructuri pentru mersul cu bicicleta, amenajarea de trasee pietonale, benzi dedicate transportului public, precum și introducerea de sisteme de bike-sharing, sisteme de monitorizare etc, inclusiv sisteme park & ride în zona de acces în localitățile urbane. • <i>Dezvoltarea și optimizarea transportului public prin investiții în vehicule ecologice (electrice) și infrastructura de transport aferentă;</i> • Dezvoltarea de infrastructuri pentru combustibili alternativi; • Dezvoltarea sistemelor de management a mobilității urbane, cum ar fi sisteme de management trafic, semaforizare inteligentă, aplicații de mobilitate, etc. 	UAT de tip urban UAT din zona urbană funcțională / zonă metropolitană, Parteneriate între UAT, inclusiv UAT județ ADI	198.715.250	233.782.647

5	O regiune accesibilă	c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	<p><i>În cadrul acestei priorități este vizată finanțarea următoarele categorii de infrastructuri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Acțiunea 1 – Modernizarea și extinderea rețelei de drumuri județene (inclusiv centuri ocolitoare cu statut de drum județean) care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T (Hotararea CDR 7/2021), inclusiv lucrări de artă, măsuri de siguranță rutieră și ecologice, modernizarea/reabilitarea zonelor pietonale din interiorul localităților și construirea de piste de biciclete. Obligativ modernizarea drumului județean va cuprinde o serie de masuri suplimentare de siguranța rutiera, ce vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului. Proiectele propuse spre finanțare trebuie să faciliteze accesul la transferul pasagerilor către modul de transport feroviar (sau al marfurilor spre terminale intermodale) fie să facă mai atractiv transportul public regulat care utilizează tronsonul respectiv, inclusiv prin modernizarea stațiilor de transport public. • Acțiunea 2 – Decongestionarea traficului din jurul marilor municipii (resedinte de județ) prin investiții în construirea și modernizarea de pasaje sau noduri rutiere, pasarele pietonale, șosele de centură, intersecții periculoase etc. în scopul facilitării tranziției către un sistem de transport urban sustenabil. Proiectele vor rezulta din PMUD 	UAT județ, UAT municipiu reședința de județ parteneriate între UAT	168.031.000 din care: 130.000.000	197.683.529 din care: 152.941.176
6	O regiune educată	d (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	<p><u>Acțiunea 1 Creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu - cu excepția ÎPT (învățământ antepreșcolar, preșcolar, primar, gimnazial, inclusiv, înv. Liceal, învățământul special)</u></p> <p>Tipuri de operațiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • intervenții în construirea, extinderea, modernizarea renovarea energetică și dotarea unităților de învățământ, laboratoarelor școlare, atelierelor, echipamente digitale pentru elevi și profesori : spații educaționale, spații de recreere, (săli de sport, terenuri de sport), dar și spații de cazare, cantine școlare, etc. • investițiile în infrastructură și pot fi completate de măsuri de asigurare a resurselor umane și educaționale care contribuie la creșterea calității serviciilor educaționale, facilitarea accesului și incluziunii în educație al elevilor cu CES și a celor din comunități marginalizate, în special elevi de etnie Roma: prin activități extrașcolare, afterschool, în limita de maxim 15% din bugetul proiectelor. <p><u>Acțiunea 2 Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic</u></p> <p>Tipuri de operațiuni:</p> <p>Intervențiile din cadrul acestei axe vizează creșterea gradului de participare la ÎPT prin asigurarea condițiilor și cadrului necesar dobândirii competențelor și calificărilor în acord cu cerințele pieței muncii.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intervenții în modernizare/extindere/construcție/reabilitare infrastructurii educaționale și dotarea cu echipamente didactice pentru practica elevilor, dotarea laboratoarelor, bibliotecilor, sălilor și terenurilor de sport, cămine, cantine inclusiv renovarea 	UAT Parteneriate între UAT Universități / Instituții de învățământ superior	54.476.949	93.176.837

			<p>energetică moderată, adaptarea infrastructurii pentru accesul elevilor cu deficiențe/ nevoi speciale, mijloace de transport pentru facilitarea accesului la educație al grupurilor dezavantajate</p> <ul style="list-style-type: none"> Alte activități care contribuie la creșterea calității educației și a competențelor pentru piața muncii: formarea profesorilor, a maiștrilor, programe comune de formare cu angajatorii, digitalizarea etc <p><u>Acțiunea 3 Creșterea relevanței învățământului terțiar</u> Tipuri de operațiuni: Intervențiile vizate în această prioritate vor duce la consolidarea poziției universităților din Regiune ca furnizori de educație, cunoaștere și competențe în sprijinul economiei regionale.</p> <ul style="list-style-type: none"> intervenții în construirea/reabilitarea/renovarea energetică/modernizarea și dotarea spațiilor educaționale care contribuie la îmbunătățirea calității formării și a competențelor. În limita a 15% din bugetul intervenției, pot fi realizate activități de tip FSE+ care să susțină procesul de dezvoltare/adaptare a programelor educaționale la nevoile de competențe actuale, în special cele digitale, să susțină implicarea angajatorilor în practica studenților etc crearea condițiilor pentru atragerea de noi studenți :spații de cazare și alte facilități , accesibilizarea infrastructurii pentru persoanele cu dizabilități, măsuri de incluziune în educație a elevilor cu CES etc <p>Toate investițiile în infrastructură ale priorității pot fi completate, prin activități de tip FSE+, de măsuri de asigurare a resursele umane și educaționale care contribuie la creșterea calității serviciilor educaționale, incluziunea în educație a elevilor cu CES, a celor din comunități marginalizate, elevi Roma prin activități extrașcolare, afterschool, măsuri anti- segregare, implicarea angajatorilor și a comunității pentru creșterea relevanței și calității educației și a ofertei educaționale.</p> <p>Implementarea investițiilor va fi condiționată de realizarea unei autoevaluări privind segregarea școlară la nivelul unității de învățământ, însoțită, după caz, de plan de acțiuni, și măsuri de adresare propuse a fi finanțate prin proiect în limita de flexibilitate. Autoevaluarea va fi analizată de AM în procesul de evaluare și selecție.</p>			
7	O regiune cu turism sustenabil	d(vi) Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială	<p>Vor fi implementate două tipuri de acțiuni:</p> <p><u>Acțiunea 1 - Dezvoltarea durabilă a comunităților rurale prin punerea în valoare a potențialului lor turistic natural și cultural</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Intervenții în conservarea, protecția și valorificarea durabilă a siturilor incluse în patrimoniul cultural UNESCO și de clasă A. Vizează restaurarea/reabilitarea/consolidarea, conservarea și punerea în valoare a obiectivului de patrimoniu și/sau a elementelor ansamblului sitului UNESCO sau a monumentului de clasă A și se vor conforma <i>Principiilor europene de calitate pentru intervențiile finanțate de UE cu impact potențial asupra patrimoniului cultural</i> elaborate de ICOMOS. Complementar, intervențiile pot viza promovarea diversității culturale, facilitarea accesului 	UAT (în principal rural și județean), autorități publice centrale Parteneriate între UAT Parteneriate între UAT și ONG, unitati de cult, autoritati centrale	26.264.508	30.899.421

			<p>la cultură, stimularea capacității comunității în contextul inițiativelor culturale, modele inovatoare de implicare a comunității sau inovare socială, urmărind un impact pozitiv asupra comunităților locale. Intervențiile vor încuraja integrarea comunităților defavorizate și ocuparea forței de muncă a persoanelor din medii vulnerabile, după caz. Valorile fundamentale ale NEB, corelând sustenabilitatea cu estetica și incluziunea, sunt elementul de context pentru aceste intervenții. Intervențiile vor include și componente de digitalizare și digitizare a sitului, atât ca instrument de promovare, cât și ca sursă de educație și cercetare și instrument de conservare.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intervenții destinate protejării și valorificării în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare. Fără a enumera exhaustiv, acestea includ: amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică și creare/modernizare infrastructuri conexe; dezvoltarea infrastructurii publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice (amenajare trasee turistice marcate; trasee de tip via ferrata; amenajare puncte de observare, etc.); construire/reabilitare și dotare de adăposturi și refugii turistice pentru situații de urgență, construirea/reabilitarea și dotarea bazelor Salvamont; amenajarea de trasee ciclabile marcate corespunzător, creare și extindere infrastructură publică de agrement. Intervențiile pot fi parte a unor proiecte integrate, vor fi adaptate caracteristicilor zonei și reliefului, luând în calcul aspectele de mediu și dezvoltare durabilă, și trebuie să demonstreze contribuția la îmbunătățirea rolului culturii și /sau turismului sustenabil în dezvoltarea economică locală și incluziunea socială. Intervențiile propuse vor avea o abordare integrată cu măsuri soft, se vor corela cu strategii relevante și vor respecta cerințele de mediu specifice investițiilor în perimetrul ariilor protejate (după caz), conform legislației în vigoare. <p>Complementar acțiunilor anterior menționate, proiectele integrate pot include acțiuni de creștere/dezvoltare a capacității administrative a beneficiarilor.</p> <p><u>Acțiunea 2 - Creșterea incluziunii sociale a copiilor și tinerilor prin dezvoltarea activelor turistice publice și a serviciilor turistice adresate lor</u></p> <p>Intervenții în infrastructura și operaționalizarea centrelor de agrement/tabere școlare, vizând atât spațiile de cazare și de pregătire și servire a mesei cât și infrastructura pentru activități educaționale și de recreere (terenuri de sport, alte spații pentru activități sportive, recreative, educative etc). Intervențiile propuse vor include măsuri de încurajare a accesului inclusiv al copiilor și tinerilor din grupuri marginalizate (de ex. din categorii sociale vulnerabile, persoane cu dizabilități și alte nevoi speciale, romi, persoane cu un trecut migrant, etc.) la aceste activități.</p>			
8	O regiune atractivă	e (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în	Această Prioritate propune susținerea mecanismului integrat de dezvoltare urbană durabilă, inclusiv finanțarea elaborării/ actualizării documentelor strategice, în principal SIDU și PMUD, precum și acțiuni de creștere/ dezvoltare a capacității administrative a beneficiarilor. Astfel, vor fi finanțate proiectele prioritare rezultate din cadrul SIDU elaborate la nivelul municipiilor și	UAT de tip urban, ZUF și Zone Metropolitane	157.560.831	185.365.684

		<p>domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane;</p>	<p>orașelor din Regiune. Apelurile dedicate municipiilor și orașelor va include atât analiza strategiei din punct de vedere al admisibilității acesteia, respectiv a îndeplinirii criteriilor minime, cât și analiza proiectelor propuse în cadrul strategiei. Acestea din urmă vor fi promovate din perspectiva abordării integrate.</p> <p>Tipurile de intervenții prevăzute sunt următoarele, fără ca acestea să fie exhaustive:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regenerarea spațiilor publice, inclusiv asigurarea sistemelor de securitate a cetățeanului; • Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și a infrastructurii din domeniul cultural • Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros; • Acțiuni de creștere/ dezvoltare a capacității administrative a beneficiarilor; • Elaborarea/ actualizarea documentelor strategice, în principal SIDU și PMUD. <p>a) Pentru domeniul regenerării urbane sustenabile și securității spațiilor publice se au în vedere următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reabilitarea integrată a spațiilor publice din zone centrale și zone istorice, a spațiilor publice din interiorul ansamblurilor de locuințe colective; • Înființarea/ modernizarea/ extinderea spațiilor verzi de mici dimensiuni, spațiilor recreative, zonelor de agrement, locurilor de joacă, centrelor de activități sportive; • Instalarea/ extinderea sistemelor de supraveghere video inteligente; • Modernizarea infrastructurii de iluminat. <p>b) În ceea ce privește conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și infrastructura culturală se au în vedere următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice; • Digitalizarea obiectivelor de patrimoniu restaurate. • Acțiuni de creștere/ dezvoltare a capacității administrative a beneficiarilor: dezvoltarea de planuri de conservare/ mentenanță a obiectivelor de patrimoniu și sprijin pentru activitățile de dezvoltare a planurilor de interpretare pentru public. • Investiții în infrastructura din domeniul cultural: reabilitarea/ modernizarea/ dotarea spațiilor culturale: muzee, galerii de artă, săli de spectacol, cinematografe, etc. și crearea și dotarea de noi spații culturale multifuncționale adaptate nevoilor de dezvoltare a sectorului cultural; digitalizarea activității de promovare turistică și culturală; <p>c) În domeniul infrastructurii de turismului se au în vedere următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea turismului practicat în stațiuni balneare, inclusiv prin investiții în rețele de captare și transport ape termale, crearea, reabilitarea și modernizarea bazelor de tratament, dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice, amenajarea infrastructurii de agrement, crearea de facilități pentru practicarea sportului; 	<p>parteneriate între UAT, inclusiv UAT judet</p> <p>Parteneriate UAT cu ONG, unitati de cult, autoritati centrale</p> <p>ADI</p>		
--	--	---	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea turismului practicat în stațiuni climaterice și balneoclimaterice, inclusiv prin amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică, crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică; • Dezvoltarea turismului de agrement, inclusiv prin amenajarea de parcuri tematice; • Îmbunătățirea accesului către resursele turistice (ca activitate complementară celorlalte); • Promovarea unor nișe turistice inovative. <p>Accentul va fi pus nu doar pe acțiunile care vizează investițiile în infrastructurile publice, indiferent de tipul acestora, cât și pe măsurile soft complementare care împreună vor contribui la îmbunătățirea aspectelor sociale, economice culturale sau de mediu din localitățile urbane.</p> <p>Proiectele vor avea o abordare holistică și vor contribui la creșterea calității vieții locuitorilor, dar și la creșterea atractivității zonelor urbane din Regiune, inclusiv la atragerea investițiilor și crearea unor noi oportunități. Strategiile și proiectele vor trebui să demonstreze abordarea integrată și modul în care proiectele depuse sunt legate de alte proiecte complementare în cadrul strategiei respective.</p> <p>Prioritizarea zonelor în care vor avea loc intervențiile trebuie să fie reflectată în SIDU, identificată prin evaluarea și cartografierea nevoilor locale, dar și prin consultarea și implicarea comunității locale.</p> <p>In baza SIDU pe mecanismul de abordare a dezvoltării urbane integrate. Municipiile vor avea sume predefinite. Apel de intenție pentru depunere SIDU. Pentru orașe se va derula un apel la nivel de SIDU cu lista de proiecte propuse pentru finanțare.</p>			
9	Asistență Tehnică	Asigurarea funcționării sistemului de management Creșterea capacității beneficiarilor		49.517.469	58.255.846
Total POR 2021-2027				1.152.064.526	1.384.456.339